

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000522

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чечотка Анастасія Олегівна

2. Anastasiia O. Chechotka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2069-9715

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 16-02-2024

Спеціальність за освітою: Культурологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ЧЕЧОТКА

Анастасія Олегівна ID 4350

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені

В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені

В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35, 14.43.47, 14.07.03

Тема дисертації:

1. Педагогічна технологія етнокультурної діяльності майбутніх фахівців гуманітарної галузі у процесі навчальних практик
2. Pedagogical technology of future humanitarian specialists' ethno-cultural activities in the process of training practices

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки», галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. – Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, МОН України, Полтава, 2023. Дисертаційну роботу присвячено обґрунтуванню педагогічної технології етнокультурної діяльності майбутніх фахівців гуманітарної галузі у процесі навчальних практик, її експериментальній перевірці Актуальність теми дисертації пояснено тим, що нині в Україні процеси формування сучасної європейської модерної нації, прискорені обставинами жорсткої зовнішньої агресії сусідньої держави та воєнного стану всередині країни, загострюють проблему сталого гуманітарного

розвитку і формування суспільства знання, створення повноцінного ринку якісних та доступних освітніх і культурних послуг. Водночас проходять унікальні процеси консолідування соціуму, коли українці, що походять із різних етносів, перетворюються в потужну й авторитетну в усьому світі спільноту, об'єднану потребою захисту незалежності держави та непохитною ідентичністю. Україна підтримує й відстоює свій намір чіткого входження в культурний, освітній та науковий простір Європи, ідеї перетворення людського потенціалу в якісний людський капітал, а гуманітарної освіти – у ефективний засіб формування в кожній людині здатності адаптуватися до соціально-економічних і воєнних реалій та забезпечувати собі належну якість життя. Метою дослідження визначено теоретичне обґрунтування, розробку й експериментальну перевірку педагогічної технології етнокультурної діяльності майбутніх фахівців гуманітарної галузі у процесі навчальних практик у закладах освіти і культури. У процесі характеристики комплексу літературних джерел (філософських, філософсько-освітніх, педагогічних, культурологічних, мистецтвознавчих, етнологічних тощо) і нормативно-практичних матеріалів (законів України та підзаконних актів, стандартів підготовки фахівців гуманітарної галузі, освітньо-професійних і освітньо-наукових програм для здобувачів різних рівнів гуманітарної освіти, наскрізних і робочих програм практик для всіх спеціальностей гуманітарної галузі й ін.) з'ясовано необхідність удосконалення практичного компонента етнокультурної діяльності здобувачів гуманітарної вищої освіти з огляду на запити суспільства в умовах руху до входження в культурний, освітній та науковий контекст Європи. З'ясовано на засадах технологічного підходу провідні складники змісту освіти майбутніх фахівців гуманітарної галузі: етнологічний – виникнення, формування і сучасний стан українського етносу, система взаємозв'язків з іншими народами; етнографічний – районування України; громада і громадський побут; світоглядні уявлення та вірування українців; етнокультурологічний – порівняльно-історичний аналіз етнокультурних явищ у діалозі минулого й сучасного. Цим складникам синтетично відповідають види практичної діяльності – українознавча, народнопедагогічна, фольклорно-аналітична, експертна. Обґрунтовано на основі методологічного інструментарію наукових підходів (компетентнісного, технологічного, особистісного, діяльнісного, контекстного) педагогічну технологію етнокультурної діяльності майбутніх фахівців гуманітарної галузі у процесі навчальних практик у закладах освіти і культури у єдності концептуально-змістового (ідеї оптимальності, алгоритмічності, надійності, діагностувальності; навчальні дисципліни «Етнологія», «Етнологія і фольклор України», «Етнокультурологія»); операційно-функціонального (завдання навчальних практик; особливості баз практик у Полтавському регіоні – загально регіональних, територіально-локальних, специфічних соціокультурних методів і засобів практичної діяльності в закладах культури та освіти); моніторингово-діагностувального (критерії та рівні готовності майбутніх гуманітаріїв до практичної професійної діяльності; методи оцінки та контролю якості практичної підготовки здобувачів) блоків. Розроблено методичний супровід технології етнокультурної діяльності майбутніх фахівців гуманітарної галузі у процесі навчальних практик у закладах освіти і культури, який полягає в: системній інтеграції змісту навчальних дисциплін «Етнологія», «Етнокультурологія», «Етнологія і фольклор України»; розробці програми навчальної етнологічної практики для фахівців гуманітарної галузі (істориків, релігієзнавців, філософів, культурологів, філологів) та її реалізації в загальному професійному контексті; обґрунтуванні рекомендацій із використання запропонованих методичних матеріалів на різних базах практик у регіоні. Ключові слова: науки про освіту, національна система виховання, педагогічна технологія, професійна підготовка, майбутні фахівці гуманітарної галузі, етнокультурна діяльність, навчальні практики, заклади освіти і культури, народознавство, етнопедагогіка.

2. Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in the specialty “011 Educational, Pedagogical Sciences,” field of knowledge 01 Education / Pedagogy. – Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, the MES of Ukraine, Poltava, 2023. The relevance of the topic of the dissertation is explained by the fact that today in Ukraine, the processes of forming a modern European nation, accelerated by the circumstances of harsh external aggression of a neighboring state and martial law inside the country, exacerbate the issue of sustainable humanitarian development and the formation of a knowledgeable society, the creation of a full-fledged market of quality and affordable educational and cultural services. At the same time, unique processes of social consolidation are taking place, when Ukrainians from different ethnic groups are turning into a powerful and

authoritative community around the world, united by the need to protect the independence of the state and an unshakable identity. Ukraine supports and defends its intention to clearly enter the cultural, educational, and scientific dimension of Europe, the idea of transforming human potential into high-quality human capital, and humanitarian education into an effective means of forming in every person the ability to adapt to socio-economic and military realities and to ensure proper quality of life. The purpose of the study is to determine the theoretical justification, development, and experimental verification of the pedagogical technology of the ethno-cultural activity of future specialists in the field of humanitarianism in the process of training practices in educational and cultural institutions. In the process of characterizing a complex of literary sources and normative and practical materials the need to improve the practical component of the ethno-cultural activity of applicants of humanitarian higher education in view of the demands of society in the conditions of the movement towards entering the cultural, educational and scientific context of Europe. On the basis of the technological approach, the leading components of the content of the education of future humanitarian specialists have been clarified. They are the following: ethno-logical – the origin, formation, and current state of the Ukrainian ethnic group, the system of relationships with other peoples; ethno-graphic – zoning of Ukraine; community and public life; worldviews and beliefs of Ukrainians; ethno-cultural – comparative-historical analysis of ethno-cultural phenomena in the dialogue of the past and the present. These components synthetically correspond to the types of practical activities – Ukrainian studies, folk pedagogy, folklore-analytical, and expert. Based on the methodological toolkit of scientific approaches (competent, technological, personal, activity, contextual), the pedagogical technology of future humanitarian specialists' ethno-cultural activities in the process of training practices in educational and cultural institutions in the unity of conceptual and content (ideas of optimality, algorithmics, reliability, diagnosticity; educational disciplines “Ethnology,” “Ethnology and Folklore of Ukraine,” “Ethno-cultural Studies”); operational and functional (objectives of training practices; peculiarities of practice bases in the Poltava region – regional, territorial-local, specific socio-cultural methods and means of practical activity in cultural and educational institutions); monitoring and diagnostic (criteria and levels of readiness of future humanitarians for practical professional activity; methods of assessment and quality control of practical training of applicants) blocks. The methodical support of the technology of ethno-cultural activity of future specialists in the humanitarian field in the process of training practices in educational and cultural institutions has been developed, which consists of systematic integration of the content of the educational disciplines “Ethnology,” “Ethno-Culturology,” “Ethnology and Folklore of Ukraine”; development of a program of training ethnological practice for specialists in the humanitarian field (historians, religious experts, philosophers, culturologists, philologists) and its implementation in the general professional context; substantiation of recommendations for the use of the proposed methodical materials on various bases of practices in the region. Keywords: educational sciences, national system of education, pedagogical technology, professional training, future specialists in the field of humanitarianism, ethno-cultural activity, training practices, educational and cultural institutions, ethnology, ethno-pedagogy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чечотка А. О. Технологічний аспект практичної діяльності майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки. Витоки педагогічної майстерності. 2019. Вип. 24. С. 230–234.

- Чечотка А., Чернявська О. Народнопедагогічний аспект етнокультурного змісту навчальних практик майбутніх фахівців гуманітарної галузі. *Ukrainian professional education = Українська професійна освіта*. 2022. Вип. 11. С. 117–123.
- Чечотка А. О. Компетентнісно-технологічні основи етнокультурної підготовки фахівців гуманітарних спеціальностей. *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 4 (211). С. 29–34.
- Чечотка А. Порубіжна ідентичність як об'єкт трансдисциплінарних досліджень. IX Харківські студентські філософські читання. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2013. С. 96–98.
- Чечотка А. Порубіжна ідентичність як соціокультурний феномен. *Наукові записки. Серія «Культурологія»*. Національний університет «Острозька академія». Острог, 2013. Вип. 11. С. 270–276.
- Чечотка А. Українсько-російське пограниччє как поле реализации дискурса границы. *Людина, суспільство, політика: актуальні виклики сучасності: матер. Міжнар. наук-практ. конф. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія»*. 2014. С. 37–39.
- Чечотка А. Етнологічна (навчальна) практика майбутніх фахівців гуманітарних спеціальностей: 032 Історія та археологія, 033 Філософія, 034 Культурологія, 035 Філологія. *Робоча програма*. Полтава, ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. 14 с.
- Чечотка А. Традиційні шляхи і засоби народного виховного впливу на особистість в українській етнопедагогіці. *Дидаскал : часопис : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Трансформації вищої педагогічної освіти: світовий і український контекст»*, 16–17 лист. 2021 р. / Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. № 22. С. 291–293.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: проектування соціокультурних інновацій

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U002583

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Любов Миколаївна

2. Liubov M. Kravchenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0011-609X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Виткалов Володимир Григорович
2. Volodymyr H. Vytkaľov

Кваліфікація: к. пед. н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5345-1364

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрельніков Віктор Юрійович
2. Viktor Y. Strelnikov

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8822-9517

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського

Код за ЄДРПОУ: 22518134

Місцезнаходження: вул. Соборності, 64-ж, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лук'яненко Олександр Вікторович
2. Oleksandr V. Lukianenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6228-6695

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Винничук Рената Володимирівна

2. Renata V. Vynnychuk

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1508-7984

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Петренко Леся Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Петренко Леся Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лобач Катерина Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна